

KULTUR

smockan

MUSIK- OCH KULTURSKOLORNAS EGEN TIDNING

NR 3 JUNI 2014

**KULTUR
SKOLAN**

igår, idag och i framtiden

■ Livet är fullt av ögonblick då det gäller att göra viktiga val. Allt ifrån att tacka nej till en extra godisbit till att modigt välja att stå upp för någon kamrat som mobbas, trots att majoriteten hånskrattar.

Vi medborgare ska rösta i två viktiga val detta år. Politiker måste välja – mellan att gå taktiskt riktiga vägar för att få röster eller välja ideologiskt långsiktiga lösningar som man vet är bäst.

Ledande rikspolitiker med EU-ambition har strategiskt valt vår kulturskola. Längs vårt staket, som strategiskt gränsar till en av Solnas mest trafikerade vägkorsningar har de gjort sitt val... de har satt upp alla sina valaffischer där...

Dags att göra **viktiga val!**

Men SMoK önskar inte bara prat och plakat, vi vill gärna se lite politisk verkstad nu. Nu behövs viktiga val göras som leder till att vi faktiskt får en nationell strategi som säkerställer att femtio års pedagogiskt och konstnärligt arbete med miljontals barn och anhängare kan få den plattform och status den förtjänar.

Hundratusentals barn och ungdomar har valt att gå i musik- och kulturskolor landet över. Vid denna tid på året är det tusentals konserter, föreställningar, projektredovisningar och utställningar som berikar gammal och ung i landet. Man kan lätt gå förbi storheten i det som sker om man bara söker efter det nya och flashiga, men i stora och små sammanhang sker en massa magiska möten som sätter viktiga spår i alla som deltar. Låt mig några sekunder få ta dig med in i ett av dessa viktiga ögonblick där avgörande val spelar roll:

Lokalen är fylld av skolklasser. Bakom ridån väntar de agerande musikaleleverna, taggade men lite nervösa. Det är klasskompisar i publiken som gör det extra pirrigt. Publiken pratar och surrar, det grejas med mobiltelefoner och alla undrar: "Vad blir det av det här då? Kommer jag att tycka det är bra?" "Maktkampen om uppmärksamheten är ofrånkomlig. Det vet alla som någon gång stått på en scen." "Ska

de lyssna?" Ska jag lyckas fånga deras intresse?" Elever som valt att spela, dansa, agera eller dylikt har förberett sig. De har tränat och jobbat, svettats och kämpat. Sakta har något växt fram som känns bra och som man vill dela med sig av till andra. Men det är också ett val att våga göra det. Det är ett äventyr och en utmaning att ställa sig framför folk och framföra något.

Flera undersökningar visar att en av de värsta saker vi människor kan utsättas för är att hålla tal inför publik. Hans Selye utförde en undersökning bland 3000 chefer (UCLA 1992). De ombands att rangordna ett antal stressfaktorer, bl.a. rädsla för döden, att bli ruinerad, skilsmässa, att få sparken, ormar, att flyga och att hålla offentliga tal. På första plats kom att hålla ett offentligt tal. Med detta i tanken är det något riktigt viktigt eleverna får träna där på scenen.

Plötsligt bara uppstår det. De unga aktörerna lyckas förmedla närvaro och känsla. Publiken blir totalt fokuserad och uppmärksam. Ingen pratar, ingen leker med mobilen. Ingen saboterar koncentrationen utan alla ger närvaro åt det som sker. Publiken har gjort sitt val. De ger sin uppmärksamhet. De agerande växer i självförtroende och spelar ut hela registret. Något sker. Det blir ett rum i rummet och alla får tillgång till vad konsten,

fantasin och skapandet gör. I dessa möten sker lärande som rustar unga för mängder av livssituationer. Här behövs kompetens av ämnesmässigt och didaktiskt skickliga lärare. Här berikas samhällen och ungdomar växer i ansvarstagande och frimodighet. Här skolas morgondagens artister, lärare och yrkesutövare. Men det går inte att formulera ett statligt uppdrag för hur musik- och kulturskolans lärare ska utbildas, om det inte finns någon statligt formulerad definition av vad man ska utbildas för. Det är kommunerna som bestämmer och definierar utformningen på sina skolor. Det går inte att nationellt att jämföra resultat och effekter om man inte utvärderar med relevanta uppgifter kring kvalitet, statistik och nyckeltal. Det går inte att bestämma vad som är relevanta uppgifter eftersom det inte finns en nationellt definierad verksamhet, och då saknas incitament för att klargöra vad som är en ändamålsenlig utbildning. Det är lång kedja av viktiga val som behöver göras men risken för moment 22 är stor. Det finns mycket beprövad kunskap och erfarenhet, men den behöver samlas under ett nationellt tak så vi garanterar Sveriges barn och unga likvärdighet, tillgänglighet, kvalitet och möjlighet till viktigt samhällsnytt. Dags att göra viktiga val! ■

Bagatell musikprodukter

Välj bland hundratalet produkter på vår hemsida: www.bagatell.se

Här följer några smakprov.

Nyheter från Bagatell

Med våra nya "Teleskop Harmony" från Manhas-set kan man lagra 25 notställ i rad på bara två meter. Perfekt för de trångbodda. I övrigt samma geniala konstruktion som våra övriga Teleskopnotställ dvs. Inga skruvar, bara att trycka och dra. Vagnar finns som tillbehör. **10 års garanti.**

Teleskop Harmony

Lilla Gaspallen

En ny Pianopall från Bagatell. Något mindre och smidigare än storebror, men absolut lika stabil och solid.
Pris: 1800 kr exkl. moms
Sittdyna: 50 x 33 cm
Höjd: 42-60 cm

Kontakta oss på:

info@bagatell.se
Tel 013-527 50
Fax 013-527 52

Bagatell 1

Från 7 500 kr

En vagn kommer lastad...

- Med världens mest sålda notställ
- Liten vagn + 12 notställ – 7500 kr (exkl. moms)
- Stor vagn + 18 notställ – 10 000 kr (exkl. moms)
- Marknadens mest praktiska och prisvärda vagn och notställ

Läs mer på **Bagatell 2**

Bagatell 2

Köp 6 betala för 5

TELESKOPET

Världsledande – med bl.a. 85 % av den amerikanska marknaden och 75 % av den franska. Inga skruvar – bara att dra upp och ner. Snugg design som passar i alla miljöer. Finns i olika modeller.

Teleskop transport lättvikt

Teleskop standard

Bagatell 3

KLAVERNOTSTÄLL

"Nothajen" slukar alla dina notblad, böcker och pärmar. Köp 4 betala för 3.

Bagatell 4

ORKESTER/KÖRSTOL

Prova Bagatells sittriktiga orkester/körstol. "Sittra" finns med fasta ben eller med justerbara fram- och bakben. Staplas smidigt på våra vagnar.

Bagatell 5

Akustiskskärmar

Skydda elevernas hörsel i tid! Möblera om på några sekunder med vårt flexibla plexiglassystem.

- Akustiskskärm för orkester, slagverk, brass, etc. 2595 kr (exkl. moms)
- Paketpris: 3 set för 6900 kr (exkl. moms)
- Akustiskskärm på notställsfot 1080 kr (exkl. moms)

Bagatell 6

PIANO-GASPALLEN standard

Sluta skruva! Pianopall med dubbla gasfjädrar höjer och sänker stolen som vilken kontorstol som helst. Stabil stryktålig stålkonstruktion med stoppad sis. **Gaspallen Ergo** med justerbar lutning.

Bagatell 7

Medar för flygel – piano och digitalpiano

Pris: 2995 kr till en flygel (exkl. moms)
Pris: 695 kr till ett piano (exkl. moms)

Bagatell 8

Teleskop Dirigent Regal

Flaggskulpter bland våra dirigentnotställ. Här finns allt som en dirigent kan önska sig. Som alla våra "Teleskop" finns inga skruvar – alla inställningar sker sekundsnabbt och kan ändras under pågående spel. En generös hylla med plats för div. tillbehör. De dubbla benen gör "Dir Regal" till det stadigaste av stadiga. En ny finess: Bakom skärmen finns ett extra fack för övriga partiturer och stämmor. Välj till vår "strålende" belysning.

Pris: 2000 kr (exkl. moms)

Bagatell 9

"Stage"

Orkester/körpodier

Flexibelt lättvikts podie-system i aluminium för scenbyggnad med o begränsade möjligheter. Alla benlängder med snabbkoppling.

SVERIGE BEHÖVER EN NATIONELL STRATEGI

FÖR BARN OCH UNGAS KULTURUTÖVANDE

TEXT **INGER CARLONBERG** ORDFÖRANDE SMOK

■ Kulturskolan* spelar en viktig roll för barns och ungas kulturutövande. Verksamheternas innehåll, mål och visioner skiftar över landet och saknar nationell samordning. För att barn och unga i Sverige ska ges likvärdiga möjligheter att växa och utvecklas genom en kulturskola med hög kvalitet behövs en samlad nationell strategi för barns och ungas kulturutövande, menar SMoK.

En nationell strategi bör innehålla en plan för:

- barns rätt till kulturutövande
- forskningsbaserad verksamhetsutveckling
- högskoleutbildning och personalförsörjning
- chefsutbildning
- kompetensutveckling
- ett nationellt kunskapscentrum för statistik, samordning och kvalitetsutveckling

Samhällsnytta

Internationell forskning visar att barn som ges möjlighet att utöva kultur av hög kvalitet, får ökat självförtroende, stärker sin analytiska och problemlösande förmåga, blir bättre på socialt samspel och upplever högre livskvalitet. Drama, dans, bildkonst, film, musik och andra kulturyttringar kan också förebygga sociala problem. Dessutom finns inom de kreativa områdena de snabbast växande näringarna. Enligt FN:s barnkonvention har alla barn rätt till en rik fritid, med lika möjligheter till kulturell och konstnärlig verksamhet. För att alla barn och unga i Sverige ska ges möjligheter att utvecklas genom kulturen behövs en nationell strategi för barns och ungas kulturutövande.

Likvärdighet

Kulturskolan är landets största barn- och ungdomskulturverksamhet. Kommunerna satsar totalt nästan två miljarder kronor årligen på

kulturskolorna. Varje vecka tar verksamheterna emot 400 000 barn och ungdomar, men efterfrågan är större än utbudet. Några kommuner saknar helt kulturskoleverksamhet. För att möjliggöra en likvärdig kulturskola över hela landet behövs en nationell strategi för barns och ungas kulturutövande.

Kvalitet

Kulturskolan har inte utvärderats nationellt på 60 år och det saknas samlad forskning kring vad en kulturskola är, och skulle kunna vara. Det saknas också en riktad högskoleutbildning för lärare och pedagoger inom flera olika konstarter. Detsamma gäller chefsutbildningar, liksom stöd till lärarnas kompetensutveckling. För att barn och unga även i framtiden ska kunna delta i kulturverksamhet med hög kvalitet behöver Sverige en nationell strategi för barns och ungas kulturutövande.

Tillgänglighet

De nationella kulturpolitiska målen betonar barns och ungas rätt till kultur. SMoK anser att kulturskolorna är en av de främsta aktörerna i arbetet med att förverkliga denna målsättning. För att alla barn ska få ha tillgång till kulturutövande behövs en nationell strategi för barns och ungas kulturutövande.

***Vi använder i denna text begreppet kulturskola som liktydigt med musik- eller kulturskola**

TIPSA
KULTUR
smockan
TORGNYSANDGREN
tel 070-671 79 46

ÅGRENSHUSET PRODUKTION
Flygelvägen 3, 893 80 Bjästa
Tel 0660-29 99 50, fax 0660-29 99 79

■ **ANSVARIG UTGIVARE**
Inger Carlönberg, SMoK

■ **REDAKTÖR**
Torgny Sandgren, tel 070-671 79 46
torgny.sandgren@smok.se

■ **PROJEKTLÄDARE & ANNONSER**
Monica Berglund, tel 0660-29 99 60
monica.berglund@agrenshuset.se

Annonsprislista kan laddas ned som pdf från www.agrenshuset.se

■ **GRAFISK FORMGIVNING**
Lena Hägglund, tel 0660-29 99 53
lena.haggglund@agrenshuset.se

■ **PRODUKTION** Ågrenshuset, Bjästa

■ **OMSLAGSBILD** Dansuppvisning på Kulturskolan i Solna.
Foto: Håkan Sandh

■ **NÄSTA NUMMER** vecka 39

■ **MANUSSTOPP** annonser 2 september

Härnösands
Drillflickor

DET ÄR **DAX** NU!!

– att planera orkestrens klädsel

Sventorpsliden 7, 412 74 Göteborg
Tel: 031-40 40 30 • www.brohalldesign.se

carina
brohall
DESIGN AB

Välkommen till Region Hallands Folkmusikkurs

4–10 augusti 2014

För dig som är 12–20 år

Anmäl dig och läs mer på
www.regionhalland.se/folkmusikkurs

 Region Halland
Kultur i Halland

MUSIKINSTRUMENT - NOTTAFLOR - NOTER
till skolor och privatpersoner

Skolornas Musikvaruhus Sareco AB

Etablerad 1958

www.sareco.se

Tel 026-61 74 60

- Barnvisor • Rytminstrument
- Klangspel • Blåsinstrument
- Stränginstrument • Presentartiklar
- Tillbehör med mera

Välkommen till barnens
musikbutik på nätet!

www.barnensmusikbutik.se

YLVA HOLMBERG (RED)

RÖSTRÄTT – MUSIK PÅ BARNES VILLKOR

En bok om barns rätt till musik på barns villkor och att få göra sin röst hörd. Här behandlas bl.a. barnrösten i förhållande till vuxenrösten samt barns delaktighet och inflytande. Här finns konkreta tips på musikaliska lekar och aktiviteter.

Rösträtt vänder sig till dig som arbetar med barn och musik i förskola, kulturskola eller andra sammanhang där man musicerar med barn.

GE 12300 280 KR

order@gehrmans.se | Tel 08-610 06 00 | www.gehrmans.se

GEHRMANS
MUSIKFÖRLAG

Sveriges musik- och kulturskolor

TEXT TORGNY SANDGREN

■ Musik- och kulturskolorna är utan tvekan landets största satsning på barn- och ungdomskultur. Genom kulturskolornas verksamhet får årligen hundratusentals barn möjlighet att skapa och fördjupa sina färdigheter inom exempelvis dans, drama, musik och film. Siffror från SMOK:s nulägesrapport 2013 visar på ett ökat intresse för kulturskolan.

Intresset för nya verksamhetsformer som El Sistema ökar. Här barn från El Sistema i Göteborg. Foto: Anna Hult.

EL SISTEMA

Idag finns det kommunalt finansierade musik- och kulturskolor (kulturskolor hädanefter) i 283 av våra 290 kommuner. Under 2013 deltog drygt 200 000 barn i ämneskurser. Räkna vi med annan verksamhet och projekt så når kulturskolorna årligen över 400 000 barn.

Sju kommuner saknar kulturskolor. Dessa kommuner är Arjeplog, Jokkmokk, Laxå, Sorsele,

Surahammar, Torsås och Överkalix. Jokkmokk avser att starta 2014 och vara i full gång 2015. Arjeplog utreder möjligheter för att etablera ny verksamhet i samarbete med närliggande kommuner. Kommunerna är som regel huvudmän för kulturskolorna men i några kommuner har studieförbund, föreningar eller stiftelser den rollen.

Från musikskola till kulturskola

Kommunerna har i allt större utsträckning valt att bredda verksamheten och inkludera fler konstformer än musik. Trenden är att allt fler verksamheter breddas och blir kulturskolor med ett stort utbud. 2013 fanns 119 musikskolor och 164 kulturskolor.

Se diagram Utveckling av antal musik- och kulturskolor

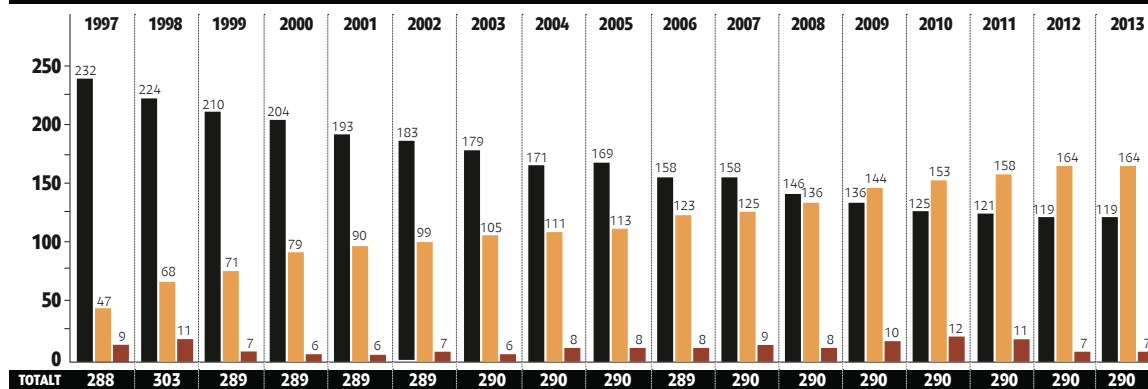
Kommunernas stora kultursatsning på barn

Kulturskolornas verksamhet styrs enbart av kommunala direktiv och finansieras helt av kommunerna. Sveriges kommuner satsar tillsammans drygt två miljarder kronor på verksamheten under 2013. Kommunernas anslag till kulturskolorna har varit stabilt under de senaste åren.

En populär verksamhet

Barnens intresse för kulturskolans verksamhet är stort och stabilt över åren. 208 000 barn deltar i äm-

UTVECKLING AV ANTAL MUSIK- OCH KULTURSKOLOR

■ Antal musikskolor
 ■ Antal kulturskolor
 ■ Kommuner som saknar musik/kulturskola

neskurser under 2013. Efterfrågan är stor och köerna är ofta långa i kommunerna.

Se diagram: Antal barn i verksamhet

Avgifter varierar

Terminsavgifterna varierar kraftigt mellan kommunerna. Medelavgiften är per termin 658 kronor. År 2012 var 6 kulturskolor avgiftsfria, 2013 har de blivit 10. Dessa är Boden, Härjedalen, Luleå, Ragunda, Skara, Skinnkatteberg, Strömsund, Sundsvall, Älvkarleby och Örnsköldsvik. Högst terminsavgift i landet har Täby med 1700 kronor följt av Danderyd 1690 kronor och Vaxholm på 1650 kronor.

Nya ämnen tar plats

Musiken är tveklöst den största

verksamheten i kulturskolan och finns som ämne på samtliga 283 kulturskolor. SMOK:s statistik från 2013 visar att fler kommuner nu breddar verksamheten. Under de tre senaste åren har kommunernas utbud av dans ökat med 25 procent, teater/drama med 19 procent och bild med 20 procent. Mediaområdet är på frammarsch, här finns en ökning med 78 procent.

Nya verksamhetsformer

Musik- och kulturskolornas roll och verksamhet har förändrats över åren. I vissa kommuner blir kulturskolan ett slags barnkulturcentrum med flera uppgifter. Nya verksamhetsformer har också kommit till i kommunerna. El Sistema är en ny verksamhet som skapat stort intresse. El Sistema är en modell för kör- och orkesterskola med musiken som verktyg för social och mänsklig utveckling. Verksamheten finns idag i Eskilstuna, Göteborg, Malmö, Stockholm, Södertälje och Umeå. Ytterligare 16 kommuner arbetar just nu för att etablera El Sistema i sina kommuner.

Läs mer: Lägesrapport 2013, statistik från kulturskolorna, www.smok.se/om-smok/statistik

röster om KULTURSKOLAN

AXMAD MUSE deltagare i kulturskolan

– Jag är med i Kulturskolan för att det skapar glädje, som till exempel musik och dans, men också för att lära mig nya saker och inte bara fastna i samma grej hela livet. Det är viktigt att ge barn och ungdomar en chans att få lära sig nya saker och delta i många olika aktiviteter, men också att lära känna nya människor på ett naturligt sätt.

Foto: Camilla Freedman

BIRGIT LUNDMARK kör- och orkesterchef för Radiosymfonikerna

– Kulturskolan ger grunden för vår rekrytering. Där skapas ett intresse hos barn, vilket kan inspirera vidare så att en del väljer att jobba som musiker. Det är den basen vi står på. Den har också en betydelse för att generera publik, den kan ge ett större intresse för instrument och för akustiskt musik, att kunna få liveupplevelser av klassisk musik.

Foto: Birgit Lundmark

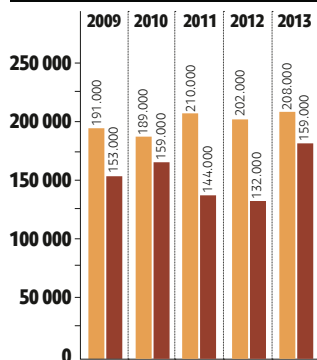

DAVID JOSPHSSON deltagare i kulturskolan

– Jag får utveckla kunskaper som är svårt att utveckla på egen hand, och möta nya sammanhang, och det är roligt!

Foto: Bo Söderström

ELEVER I KULTURSKOLAN

■ Antal elever ämneskurs
 ■ Antal elever "övriga"

BEHÖVER VI EN NATIONELL
STRATEGI FÖR

KULTUR- SKOLAN?

TEXT OCH FOTO HÅKAN SANDH

Röster från en partipolitisk diskussion på SMoK:s rikskonferens i Skövde 2014

Under SMoK:s rikskonferens skedde en partipolitisk debatt om kulturskolan och vilket ansvar staten skall ha. Vilken politik vill partierna driva för kulturskolan? Politikerna kom från riksdagens kulturutskott förutom Ulrika Carlsson (C) som kom från riksdagens utbildningsutskott.

Behövs det en nationell strategi för kulturskolan?

Sveriges Musik- och Kulturskoleråd vill se en nationell strategi för barns och ungas kulturutövande (se sidan 4). Strategin bör ta utgångspunkt i barns rätt till kulturutövande och tydliggöra det statliga ansvaret för utbildning av pedagoger/lärare, kompetensutveckling samt statistik, samordning och kvalitetsutveckling.

Nationell strategi

"Det andas optimism kring kulturskolan".

Gustav Hoffstedt (M)

"Vi vill ha en nationell strategi som den SMoK önskat".

Gunilla Carlsson (S)

Behövs en nationell strategi för kulturskolan?

V Ja, vi stödjer SMoKs förslag.

S Ja, vi stödjer SMoKs förslag.

Mp Ja, vi stödjer SMoKs förslag.

C Ja, men kanske skall Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) i stället för staten ta fram en nationell strategi.

Fp Ja, det behövs en strategi, men vill ni i branschen ha en lag att kommunen måste starta en kulturskola? Det är vi tveksamma till.

M Viktigt att skilja på nationell och statlig strategi. Vi vill inte ha några krav på kommunerna att göra en viss verksamhet. Vi tycker att vi

istället behöver en dialog med de kommuner, ofta m-styrda, som vi också tycker tar ut för höga avgifter.

Kd Kulturskola 2030 kan leda fram till något riktigt bra. Vår grundinställning är att staten inte skall diktera något.

Utbildning av lärare och/eller pedagoger till kulturskolan

Den fråga som mest tid ägnades åt i Skövde var frågan om lärar-/pedagogutbildning för kulturskolan. SMoK anser att staten skall ta ansvar för att det finns ändamålsenlig högskoleutbildning för kulturskolan. Samtliga partier ställde sig bakom denna åsikt. Staten måste se till att det finns bra utbildningar för kulturskolan. Exakt hur de skall utformas får framtiden utvisa.

Behövs ett statligt ansvar för utbildning av pedagoger/lärare för kulturskolan?

V Ja, vi stödjer SMoKs förslag. Det är klart att det är statens uppgift att se till att det finns utbildade lärare framöver.

S Ja, vi stödjer SMoKs förslag. Vi ser ett enormt behov av utbildade lärare framöver.

Mp Ja, vi stödjer SMoKs förslag. Kompetensbristen idag är ett misslyckande.

C Ja, vi hoppas det kommer förslag från SKL och SMoK inom Kulturskola 2030. Oerhört viktig fråga i det projektet. Behörighetsfrågorna är viktiga. Bred palett utbildningar behövs.

Fp Ja, utbildning och fortbildning är ändå statens ansvar.

M Ja, högre utbildning är ett statligt ansvar så den frågan är vi beredda att ta till oss.

Kd Ja till högskoleutbildning – men den skall växa fram underifrån. Staten skall inte gå in och diktera.

Högskoleutbildning av pedagoger/lärare till kulturskolan

"Det är klart att det är statens uppgift att se till att det finns en utbildning. Kommunal självstyrelse är viktigt, men om vi menar allvar med att kulturskolorna är en viktig del av ungdomars möjlighet att ta del av kultur är det klart att vi måste göra något åt det".

Lars Ohly (V)

"Läroutbildningen är en av punkterna inom Kulturskola 2030. Oerhört viktig fråga i det projektet. Jag tror vi behöver en bred palett av olika kompetenser. C vill vara med och se över frågan".

Ulrika Carlsson (C)

Utvärdering

Hur ska kulturskolans verksamhet skall utvärderas? Är det tillräckligt att varje kommun gör det utifrån eget huvud eller behövs en nationellt samordnad sådan? Flera röster höjdes att det är närmast

röster om **KULTURSKOLAN**

MAGNUS ASPEGREN
vd Riksteatern

– Kulturskolan är grunden för att vi har bra och hög kompetens bland våra konstnärer. Det svenska artistundret både inom musik och scenkonst beror på dessa satsningar. För samhället i stort handlar det om folkbildning genom kreativitet och skapande. Utan denna verksamhet skulle givetvis samhället stå med betydligt större problem än nu. Men nedmontering av möjligheter att uttrycka sig utanför gängse skola etcetera ser vi idag stora konsekvenser av. Tyvärr.

Foto: Elis Hoffman

EMILIA ERIKSSON
deltagare i kulturskolan

– Den är viktig för att alla ska få tillgång till att göra det de tycker är roligt. Förr var det gratis i Karlstad, det var väldigt bra!

Utvärdering av kulturskolan

"Kulturskola 2030 kan leda fram till något riktigt bra. Det civila samhället är också viktigt".

Karl-Axel Nordell (KD)

skandalöst att kulturskolan under sina 70 år aldrig har fått en nationell uppföljning. Moderaterna vill inte med säkerhet säga att det är statens uppgift att svara för utvärderingen utan nämner Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) som ett alternativ. Sammanfattningsvis kan man ändå konstatera att samtliga partier i princip ställde sig bakom detta krav. Folkpartiet upprepade sitt förslag om ett nationellt kunskapscentrum för kulturskolan, ett förslag som SMoK har med i sitt förslag till nationell strategi.

Behövs nationell utvärdering av kulturskolan?

V Ja det behövs. En utvärdering kan också bilda underlag för en nationell strategi.

S Ja, konstigt att ingen gjort en ordentlig utvärdering. En sådan behövs.

Mp Ja det behövs. Ingår i den nationella strategin. Vi har lagt pengar i budget för detta.

C Ja, det behövs.

Fp Ja, i vårt partiprogram har vi skrivit in att det behövs ett nationellt kunskapscentrum för kulturskolorna.

M Ja, det behövs en utvärdering. Om SKL eller Myndigheten för kulturanalys skall göra den vet jag inte.

Kd Ja, nu följer vi upp Skapande skola, självklart skall vi också följa upp kulturskolorna.

Samhällsnytta

Det politiska samtalet i Skövde började med att alla fick chans att ge uttryck för sin personliga erfarenhet av någon kulturverksamhet. Att alla partier i en sådan här diskussion skulle vara generellt positiva till kultur var kanske inte förvånande. Däremot att deras beskrivningar av egna erfarenheter skulle kännas så autentiska och personligt viktiga. Engagemanget för kulturens betydelse var stort.

Samhällsnytta

"Politik bör utjämna skillnader. Kulturskolan är en infrastruktur för hela samhället. Samhällsnyttan är enorm. Vi behöver både bredd och spets".

Tina Ehn (Mp)

Kulturens samhällsnytta var uppe som samtalsämne flera gånger och min slutsats av samtalet var att det fanns en stor överensstämmelse bland alla partier att kulturens största värde finns i sitt eget värde. Lönsamhet är inget mål. Alla var också överens om kulturskolans samhällsnytta. Det påpekades flera gånger, och exemplen som togs fram var allt från El Sistemas sociala nytta till musikindustrins ekonomiska betydelse. Gunilla Carlsson framhöll att samhällsnyttan är att barn och unga växer.

Lars Ohly var till och med lite upprörd över att alla lät så positiva så att det skulle vara svårt att skilja partierna från varandra. Han menade dock att det fanns viktiga skillnader och det var att oppositionen

till skillnad från alliansen ville fatta beslut som stödde kulturskolornas framtid. Inte bara i ord stödjade.

Skola och kulturskola i samverkan

Flera frågor från deltagarna på rikskonferensen till de politiska partierna handlade om samverkan mellan skola och kulturskola. Generellt var alla partier för en ökad samverkan. Frågor som ändå blev mer ventilerade än andra var de om legitimation och behörighet. Flera deltagare beskrev det orimliga i att några lärare kan få legitimation för undervisning i musikämnet med oerhört grunda kunskaper medan andra med lång pedagogisk utbildning inte kan få legitimation. Gunilla Carlsson menade att synen på estetiska ämnen från regeringens håll inte är bra. Säg från nationellt håll att kulturskolan är viktig för skolan, uppmanade hon. Det vinner alla på. Socialdemokraterna vill återföra estetisk verksamhet i gymnasieskolan.

Tina Ehn menade att det skulle vara bra om vi kunde ta fram ett underlag för ett gemensamt program för samverkan kulturskola och

skola – utan att införa krav på detaljstyrning. Bra om vi kan enas om att göra det över blockgränserna.

Ulrika Carlsson, som sitter i utbildningsutskottet, deklarerade att detta är en fråga som vi behöver arbeta vidare med men att det också går alldeles utmärkt för högt kompetenta lärare utan legitimation att arbeta i skolan utan denna. Det är rektor som avgör om man är kompetent. Det gäller både en lärare utan legitimation och när läraren har legitimation men inte bedöms som kompetent. Många påpekade att så uppfattas inte regelverket vare sig av skolor eller kulturskolor.

Samverkan

"Det är viktigt att vi ser skillnad på en statlig och en nationell strategi. Vi vill inte att staten skall ge kommunernas en mängd detaljerade föreskrifter. I Frankrike har staten bestämt att alla elever en viss dag skall hålla på med kulstötning. Det är inte eftersträvänsvärt".

Gustav Hoffstedt (M)

"På en enda punkt har v och fp en gemensam åsikt. Staten skall ta över grundskolan. Om det betyder att även kulturskolan skall förstatligas vet jag inte. Vi är beredda att lyssna på er som arbetar i verksamheten. Hur vill ni ha det?"

Ulf Nilsson (Fp)

En annan fråga var möjligheten för elever att gå till kulturskolans undervisning under schemalagd skoltid. Alla som yttrade sig i frågan ansåg att frågan borde kunna

lösas lokalt, inget parti tyckte att det borde vara omöjligt att skapa detta utrymme för kulturskolan där det behövs. Inget parti ville å andra sidan införa någon form av regel

nilton.se
Stands for Music
Ring ! 031-795 01 50

Not-, Mic, Instrument-, Ljud & Ljus-STATIV
NILTON AB • 031-795 01 50 • www.nilton.se

som reglerar att kulturskolans elever har en sådan rättighet.

Det kommunala självstyret

Den stora vattendelaren i debatten, som ändå kanske inte bygger på så stor åsiktsskillnad, är statens roll kontra kommunernas. Inget parti önskar en helt statligt reglerad kulturskola och inget parti motsätter sig helt någon form av statlig involvering. Vänsterpartiet hamnade i dialog med några av allianspartierna kring frågan om staten skall tvinga en kommun att ha någon form av kulturskola. Vänsterpartiet vill ha en lag som reglerar rätten av att både ta del av och utöva kultur. Alliansen önskade socialdemokraterna borde

prata med de s- styrda kommuner som inte har någon verksamhet idag. Övertalning? Här finns en politisk skiljelinje även om V som sagt heller inte vill ta bort det kommunala självstyret och kommunens rätt att utforma kulturskolan efter egna behov.

Ja till fler konstformer

Avslutningsvis fick partierna i Skövde några snabba frågor att svara på. Några som handlade om legitimation respektive krav på högskoleutbildning inom kulturskolan hade flera partier svårt att svara på. Den sista frågan var lättare att svara på. Den handlade om det är positivt att kulturskolorna erbjuder flera konstformer. Svaret var JA. ■

Deltagande politiker

Lars Ohly Vänsterpartiet
Gunilla Carlsson Socialdemokraterna
Tina Ehn Miljöpartiet
Gustav Hoffstedt Moderaterna
Karl- Axel Nordell Kristdemokraterna
Ulf Nilsson Folkpartiet
Ulrika Carlsson Centerpartiet

PER ERIKSSON
handläggare på Filminstitutet

– En kommunal kulturskola borgar för att det finns en möjlighet för barn att pröva olika kulturuttryck och förkovra sig. Om kulturskolan erbjuder rörlig bild-verksamhet, som alla borde, så ger det möjligheten till eget filmskapande. Skolans pedagoger kan spela en viktig roll som igångsättare, fortbildare och organisatörer för filmintresse. Kulturskolan ger en demokratisk möjlighet att pröva och möta kultur och på så sätt ge möjligheten för barn att hitta sina egna uttryckssätt.

Foto: Johan Bergman

ALEXANDRA MÖLLER
deltagare i kulturskolan

– Att vara med i kulturskolan har varit ett självklart sätt för mig för att utveckla mitt tvärflöjtspelande. Att vara med i en ensemble ger också en känsla av gemenskap och trygghet. Det är roligt och självklart viktigt att fler får chansen att börja med en aktivitet som de är intresserade av. Så snart vårt nya hus är klart tror jag att fler kommer att öppna ögonen för kulturen och det kommer förhoppningsvis hjälpa många att ändra syn på mycket – som till exempel olika nationaliteter.

Foto: Camilla Freedman

Funktionsnedsatta och kulturskolan

DISKUTERAS I ALMEDALEN

Får barn med funktionsnedsättning vara med i Kulturskolan? Får man ta del av scenkonst om man inte uppför sig normativt? Kan en besökare med funktionshinder gå på evenemang tillsammans med sin familj? Ett seminarium om framgång och bakslag för tillgänglighet till kultur hålls under Almedalsveckan i Visby.

I april 2014 presenterade kulturutskottet sin uppföljning av tillgängligheten inom kulturen. Rubrikerna var möjligheten att ta del av kultur, möjligheten att utöva kultur, utvecklingen av tillgänglighet inom ett längre perspektiv, samarbete och samverkan mellan myndigheter och Kulturarvet, historien och personer med funktionsnedsättning.

På seminariet presenterar utredaren Peter Strand presenterar resultat från utvärderingen. Kulturrådets Karin Westling ger sin nationella bild av utvecklingen. Torgny Sandgren (Sveriges musik

och kulturskoleråd) och Håkan Sandh (Pascalföreningen) berättar om goda exempel från kulturskolan. Vi får också lyssna till Kjell Stjernholm från Studieförbundet vuxenskolan som berättar om folkbildningens roll och möjligheter. Simon Strömberg från kulturskolan i Stockholm visar filmer av unga funktionsnedsatta.

Frågorna kommer också att diskuteras i en panel med politiker. Där medverkar Per Lodenius (C), Isak From (S), Anne-Marie Brodén (M), Lars-Axel Nordell (KD), Ulf Nillson (FP) och Tina Ehn (MP) från kulturutskottet i Riksdagen.

Andra som medverkar är Sophia Alexandersson, Share Music Sweden. Anna Johansson, Resurscentret, Kulturskolan i Stockholm. Matti Vuorinen, Kulturskolan Gotland samt Per Callermo från Arvsfonden. Anders Skogh (Unicum) är moderator för seminariet.

Seminariet ordnas av Unicum, Pascalföreningen, Share Music Sweden, Studieförbundet Vuxenskolan, Kulturskolan Gotland, Kulturskolan Stockholm, Kulturkommunikatörerna och Höghamarskolan i samverkan med Sveriges Musik och Kulturskoleråd. ■

När **ONSDAG DEN 2 JULI, 13.45–15.30**
Var **KULTURSKOLAN GOTLAND, Mellangatan 45, Visby**
Kostnad **GRATIS!**

Kulturskolan i Solna deltog i Pascalprojektet som syftade till att göra kulturskolan bättre för funktionsnedsatta.
Foto: Håkan Sandh

VILKEN KOMPETENS BEHÖVS FÖR KULTURSKOLANS BARN?

TEXT BJÖRN EMMOTH vice ordförande SMoK FOTO HÅKAN SANDH

■ Utbildningsfrågan är alltid lika aktuell. Kvaliteten på kulturskolornas verksamhet är i hög grad kopplad till pedagogernas kompetens. Vilket ansvar tar staten för kompetensförsörjning? Vad är rätt utbildning för kulturskolan? Vad gör SMoK?

Vi behöver säkra en framtida kompetensförsörjning till kulturskolan, menar Björn Emmoth, vice ordförande i SMoK.

Sveriges musik- och kulturskoleråd (SMoK) har lyft behovet av en nationell strategi för barns och ungas kulturutövande. SMoK menar att det skall finnas ett statligt ansvar för högskoleutbildning och personalförsörjning, chefsutbildningar och kompetensutveckling. Två av SMoK:s långsiktiga mål är att verka för ett ökat statligt engagemang för musik- och kulturskolan, samt att verka för ändamålsenlig utbildning på högskolenivå inom musik- och kulturskoleområdet.

Kommunerna har hela ansvaret

Det är idag kommunen som bestämmer OM man ska ha en kulturskola, VILKET uppdrag denna ska ha, VEM som ska jobba, och VILKEN kompetens och utbildning som behövs för personalen. Verksamheten i våra kulturskolor skiftar och i vissa kommuner finns den inte alls. Detta skapar en utmaning för utbildningsanordnare. Det finns ingen läroplan, mål, behörighetsregler eller andra nationella riktlin-

jer att förhålla sig till. Den frivilliga verksamhet som kulturskolorna har skiljer sig på många sätt från de estetiska ämnena i skolan. Kulturskoleverksamhet har särskilda kompetensbehov.

En ändamålsenlig utbildning

Vad är då en ändamålsenlig utbildning för kulturskolan?

Om vi med ändamålsenlig utbildning menar högskolor som utbildar exempelvis lärare, pedagoger, musiker eller andra utbild-

ningar efter olika behov, så kan man säga att det redan idag finns ändamålsenliga utbildningar. Det finns ett flertal högskoleutbildningar, med olika längd, innehåll, och examina. Många av de som gått dessa utbildningar arbetar idag i våra kulturskolor. Om vi med ändamålsenlig utbildning menar en specifik examen för Kulturskolan, så har vi det inte idag.

Lagar som styr lärarexamen

En av de frågor landets kulturskolor

...såväl en lärarexamen som en kandidatexamen kan nog uppfylla SMoK:s mål om ändamålsenlig utbildning, i praktiken, i hantverket.

har att fundera på är om det behövs en lärarexamen eller inte.

En specifik lärarexamen för kulturskolan innebär att den är specificerad och reglerad i lag. Höskoleförordningen (bilaga 2, examensordningen) anger vilka olika examina som kan ges, samt exempelvis vilket syfte och vilka mål en examen har. Några av alla dessa examina är en lärarexamen.

Kulturskolorna behöver också definieras och klassas av staten som en skola, det vill säga en skolform. Detta görs i skollagen. I skollagen anges vilka former av skola vi har och därmed också vem som är lärare per definition.

Kvalifikationskraven på en lärare, det vill säga vad som krävs för en behörighet, bestäms i behörighetsförordningen (också en lag). I examensordningen anges vad högskoleutbildningen ska ge studenten för att uppnå behörighetskraven för yrket lärare, vilket ger en lärarexamen.

Hur skulle en examina för kulturskolelärare kunna se ut?

Idag finns fyra olika lärarexamina; förskolelärare, grundlärare, ämneslärare och yrkeslärare. Dessa har i sin tur olika inriktningar, till exempel ämneslärare gymnasium med ämnena musik/musik (med behörighet grundskola och gymnasium), som är den vanligaste formen av examina idag till vår verksamhet.

I framtiden skulle det kunna finnas en femte lärarexamina, nämligen kulturskolelärare. Denna examen har förstås i sin tur olika inriktningar och ämnen. Längden på en kulturskollärarexamen skulle kunna tänkas vara 3,5 år, och 5 år ifall studenten vill ha en kombinerad lärarexamen för kulturskola och grundskola/gymnasium.

Kandidatexamen för kulturskolan

Ett alternativ till en lärarexamen (på

avancerad nivå 3,5-5 år) är en kandidatexamen (på grundnivå 3 år). Innehållet i en sådan högskoleutbildning skulle kunna kopplas mot nationella riktlinjer eller mål eller de egna lärosätenas bedömning. Kandidatexamen för kulturskolans Verksamhet finns redan idag, till exempel genom den utbildning Stockholms Musikpedagogiska Institut (SMI) och Dans och Cirkushögskolan (DOCH) håller. En sådan skulle även alla högskolor kunna ordna, om branschen så önskar. Ingen lagstiftning av verksamheten krävs för att ordna en kandidatexamen.

Såväl en lärarexamen som en kandidatexamen kan nog uppfylla SMOK:s mål om ändamålsenlig utbildning, i praktiken, i hantverket. Däremot skiljer sig struktur och styrning åt på många sätt i övrigt mellan modellerna. Medan en lärarexamen är kopplad mot en legitimation och behörighet som lärare, mot kvalifikationskrav inom skolformsdefinitionen av verksamheten, så har en kandidat-examen inte samma koppling. En kandidatexamen innebär till exempel att det inte finns behörighetskrav för verksamheten, att det finns en utbildning, men inget krav på att anställa utbildade.

Saker hänger ihop

När kulturskolorna pratar om högskoleutbildning för kulturskolans lärare eller om ett statligt engagemang, eller då politiker pratar om maxtaxa, eller frågan om uppföljning och utveckling av kulturskoleverksamheten, med mera, så är det viktigt att veta att dessa saker hör ihop.

Kulturskolorna kan inte kräva en lärarexamen för kulturskolan, om vi säger nej till att vara en skola/skolform. Vi kan inte kräva att det ska finnas ämneslärarexamen i rytmik, om inte ämnet rytmik finns i grundskolan. Vi kan inte kräva att alla kommuner ska ha en kulturskola, om det skrivs in i nationella

politiska mål att Kulturskolor bör finnas. Staten får svårt att skicka ett stimulansbidrag för maxtaxa, om inte verksamheten är statligt definierad. Vi kan inte få en specifik examen inskriven i examensordningen, om det inte finns en statlig definition av vad man ska utbilda för. Saker hänger ihop och måste ses i en helhet.

De bästa möjligheterna för barnens rätt till kultur-utövande

SMOK arbetar för att öka kunskap och medvetenhet om olika alternativ och konsekvenser av ett ökat statligt engagemang bland landets kulturskolor. SMOK menar att ökat nationellt engagemang kan skapa bättre förutsättningar för kulturskolans kompetensförsörjning. SMOK ser det som en viktig uppgift att vi säkrar en framtida kompetensförsörjning till kulturskolan, en kompetenssäkring av kulturskolan och skapar de bästa möjligheterna för barnens rätt till kulturutövande! ■

**Folkhögskola
Community teater**
Din vilja att berätta din berättelse för någon annan.

TEATERPEDAGOG
En ledarutbildning inom kultur – och social utveckling med teater som metod.

TEATER PÅ TURNÉ
Du lär dig vad en fri teatergrupp behöver veta.

TEATER PÅ PLATS
Teater för personlig utveckling

SÖK NU!
www.sundsgarden.se

MUSIKINSTRUMENT - NOTTAVLOR - NOTER
till skolor och privatpersoner

Skolornas Musikvaruhus Sareco AB

www.sareco.se Etablerad 1958 Tel 026-61 74 60

- Barnvisor • Rytminstrument
- Klangspel • Blåsinstrument
- Stränginstrument • Presentartiklar
- Tillbehör med mera

Välkommen till barnens musikbutik på nätet!

www.barnensmusikbutik.se

röster om
KULTURSKOLAN

SARA RIEDEL
musikchef, Stadsteatern/
Kulturhuset

– Som musikchef är jag både konstnärligt verksam som musiker och utformar de musikaliska riktlinjerna. Kulturskolan i Sverige är en jätte viktig faktor bakom att vi har så många skickliga musiker och så många musikälskande människor i vårt land. Kulturskolan har gett ALLA tillgång till musik. Det är inte alla som har det naturligt från sin hemmiljö. Det är jätte viktigt, en demokratifråga. Jag hoppas att musik- och kulturskolan får finnas kvar, får blomma och ta ännu större plats. Foto: Petra Hellberg

**TOSCA MARMEFELT
CEDERBERG**
deltagare i kulturskolan

– När man går teoretisk utbildning måste man anstränga sig att hitta möjligheter att få in den kreativa delen på sin fritid. Det hjälper kulturskolan mig med.

KULTUR- SKOLORNA DRIVER UTVECKLINGSPROJEKT

TEXT TORGNÝ SANDGREN OCH SOFIA BALIC FOTO PAWEŁ FLATO

■ Sveriges Musik- och Kulturskoleråd (SMoK) har tillsammans med landets kulturskolor flera utvecklingsprojekt. Tillsammans med Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) sker projektet Kulturskola 2030 som behandlar kulturskolans framtidsfrågor. Det finns också projekt kring ungas delaktighet och inflytande samt kring jämställdhet och normkritiskt arbete.

Kulturskola 2030

Det är kulturskolans framtidsfrågor som ligger i fokus för projektet Kulturskola 2030. Tillsammans med SKL har SMoK inventerat utmaningar och nu ska ett underlag tas fram som stöd för politiker och ledning. Kulturskolans verksamhet på barns fritid, samverkan med för-, grund-, sår- och gymnasieskolan samt samverkan med det professionella kulturlivet är bärande teman.

SMoK har tillsammans med SKL etablerat projektet Kulturskola 2030 i syfte att utveckla kulturskolan och skapa bättre underlag för chefer och politisk ledning. Projektet tog fart 2012 och en större konferensserie genomfördes 2013. Konferensserien var en metod för att synliggöra och diskutera behov, perspektiv och utmaningar. Genom projektet vill SMoK och SKL tillsammans skapa nationella strategier för framtiden och hitta system för att följa upp verksamhetens betydelse för barnen.

– Musik- och kulturskolorna är utan tvekan landets största satsning på barn- och ungdomskultur. En

viktig uppgift för projektet är därför att skapa nationella strategier för framtiden, säger Madeleine Sjöstedt, ordförande för beredningen för kultur och fritid på SKL i ett pressmeddelande

Projektet skall avslutas under 2015. Till dess ska en skrift och inspirationsmaterial tas fram. Under 2015 planeras olika workshops för chefer och politiker där kulturskolans framtidsfrågor skall behandlas.

Om vi fick bestämma – ungas inflytande i kulturskolan

Vad händer när barn och unga får ökat inflytande över musik- och kulturskolan? Med utgångspunkt i Barnkonventionen prövar 20 kulturskolor metoder och modeller för att det ska bli verklighet. Projektet drivs under 3 år med finansiering från Arvsfonden.

Musik- och kulturskolan är bra på mycket men har kanske inte alltid tagit vara på den kraft som finns i ungas idéer och perspektiv. Med projektet "Om vi fick bestämma" vill SMoK och Sveriges Ungdomsorganisationer (LSU) ge

kulturskolorna verktyg för att öka ungas inflytande och delaktighet. För barnens skull men också för att utveckla verksamheterna till att bli ännu bättre.

Ungas inflytande kan öka på flera nivåer i kulturskolorna. Det kan handla om elevfackliga frågor genom elevråd och elevföreningar eller inflytande i undervisning och ensambler. För att bli kraftfullt bör demokratiperspektivet genomsyra hela verksamheten. Både ledning och lärare behöver förstå och använda sig av metoder och modeller. Projektet har tagit fram ett metodmaterial som prövas, utvärderas och sprids till fler kulturskolor under 2015.

De lokala utvecklingsprojekten ger exempel på konkreta sätt att jobba med frågorna. I Hörby producerar och genomför unga en konsert. I Norrköping samverkar fritidsgård och kulturskola i teaterprojekt där unga är medbestämmande i alla led. I Sandviken deltar unga i hela årsplaneringen och i Varberg genomförs demokratiarbete i

orkester för unga med funktionsnedsättningar. Genom kortfilmer, digitala berättelser, har unga gett sitt perspektiv på kulturskolans verksamhet och frågor om innehåll, tillgänglighet och bemötande.

Projektet har hittills varit framgångsrikt. Barn och unga har uttryckt stor glädje och entusiasm över att få vara med och bestämma mer i undervisning och projekt. Nästa stora utmaning blir att ge unga möjligheter att påverka även på organisationsnivå. Mer om projektet samt metoder, filmer och andra resurser finns på SMOk:s webbplats.

På lika villkor – för en jämställd kulturskola

När musik- och kulturskolorna ökar sin medvetenhet om genusneutrala arbetssätt finns det möjlighet att förändra den snedfördelning utifrån jämställdhet som finns idag. I projektet "På lika villkor" med finansiering från Musikverket får 10 kulturskolor verktyg för utveckla verksamheten.

Av alla elever i landets kultursko-

lor är 6 av tio flickor. Flickorna dominerar ämnen som dans, teater och bild, här finns bara runt 15 procent pojkar. På musikområdet är det mer jämt fördelat. Stora skillnader mellan könen finns i val av instrument. Vad beror detta på? Gör lärare skillnad på flickor och pojkar i undervisningen och styr kulturskolan omedvetet ungas val genom kommunikation och utbud?

I ett treårigt projekt samverkar SMOk med föreningen Impra som arbetar för ett jämställt musikliv. Syftet är en mer jämställd kultur-

skola och utveckla ett normkritiskt perspektiv. Målet är inte att få lika många pojkar som flickor i de ämnen där de är underrepresenterade. Snarare handlar det om att ämnen och undervisning blir så genusneutral som möjligt. Projektet som nu går in på slutspurt har jobbat för en tydligare medvetenhet om strukturer och hur vi alla är en del av dessa. Kulturskolorna har deltagit i seminarier och utbildningsdagar samt genomfört egna utvecklingsprojekt. Värmdö har exempelvis startat en dansgrupp för

enbart killar som blivit stor succé. Alla deltagare har fått genomföra spaningar på den egna verksamheten med genusglasögon.

Under våren 2015 avslutas projektet. Fokus ligger nu på att sprida erfarenheterna från projektet till fler kulturskolor. Kanske blir det också fortsatta samarbeten med fler organisationer. Frågan om ett jämställt kulturliv har intresserat flera inom konst och kulturlivet. Projektet har också uppmärksammat på behovet av en chefsutbildning i normkritiskt ledarskap. ■

Samtidigt som musik- och kulturskolorna är välbesökta och uppskattade verksamheter saknas större uppföljningar av vad verksamheten innebär för eleverna, säger Madeleine Sjöstedt, ordförande i SKL:s kulturberedning, i ett pressmeddelande.

Den svenska kulturskolans **HISTORIA**

TEXT HÅKAN SANDH FOTO LOTTA ASPLUND

Kulturskolan i Katrineholm. 1944 anställdes i Katrineholm landets förste musikledare. Där startades då också det som de flesta benämner som den första kommunala musikskolan. Foto: Lotta Asplund

■ En musik- eller kulturskola finns idag i nästan alla kommuner. Alla är unika men de har också många likheter med varandra. Både ekonomiskt och sett till antalet deltagare är kulturskolorna samhällets största kultursatsning för barn och ungdom. Hur har vår kulturskola vuxit fram? Var finns rötterna? Nu öppnar vi på dörren till kulturskolans historia.

Kulturskolans historia är fram till 1980- talet musikskolans. Födelsen är en lång utdragen process. Den startade någon gång i slutet av 1920- talet. Motiven att inrätta en musikskola varierade, men några faktorer kan nämnas som generella. Den första är musikundervisningens utveckling i skolan mellan 1920 och 1962, det vill säga fram till och med den nioåriga grundskolans införande. Den andra är den stora expansionen av amatörmusiklivet under samma period. En tredje faktor är de ungdomsproblem som uppstod främst efter andra världskriget. Ungdomarnas fritid, och den "förfärliga jazzmusik" de lyssnade på, blev helt enkelt ett samhällsproblem som pockade på en lösning.

Skolans musikundervisning

Musikundervisningen på 1800-talet var starkt kopplad till kyrkan. Under början av 1900- talet alltmer till

skolan. Psalmer och fosterländska sånger präglade innehållet. Främst under mellankrigstiden utvecklade sedan några pedagoger nya metoder för skolans musikundervisning. Flera var framgångsrika men fick trots det ingen nationell spridning. I musikutredningen 1947 konstaterade man så småningom att musikundervisningen i skolan hade misslyckats. Vi hade inte lyckats skapa en sjungande nation. Man föreslog därför att musikundervisningen i högre grad skulle utgå från barnens egen nyfikenhet och entusiasm. Även den sociala dimensionen poängterades. Detta gjordes mot bakgrund till den allt starkare populärmusiken utanför skolan. Skolans musik var skild från fritidens musik. Skolans hegemoni var hotad. Fosterländska sånger i skolan och jazz på fritiden. Musikundervisningens ställning i skolan försvagades allt mer. Förutsättningarna för, och behovet av,

att skapa ett alternativ på elevernas fritid fanns därmed.

Amatörmusiklivet

Före musikskolornas tid hade ungdomar möjlighet att få instrumentalundervisning genom militärmusiken, bruksmusikkåren, via läroverken eller kyrkorna. Även privatundervisning förekom för dem som hade råd. Eleverna var totalt få – men de fanns. De blev också allt fler. Även inom folkskolorna startades musikverksamhet. Många kommunala musikskolor startade därför inte från noll utan samlade istället de verksamheter som redan

fanns inom skolan, studieförbunden och amatörmusiklivet. Indirekt fanns under denna period statliga bidrag till verksamheten. Dels via läroverken som kunde söka medel för instrumentalundervisning för ett fåtal elever. Dels via studieförbunden som startade musikcirklar som även nådde ungdomar. I flera kommuner kallades verksamheten först musikcirklar men bytte sedan namn till musikskola.

Musikskolornas framväxt och innehåll

Ofta startade arbetet med den lokala musikskolan med anställandet

av en musikledare. 1944 anställdes i Katrineholm landets förste. Där startades då också det som de flesta benämner som den första kommunala musikskolan.

Musikledarna som fick i uppdrag att starta en musikskola skulle rekrytera pedagoger. Några utbildade musiklärare fanns inte att tillgå. Lite förenklat kan man påstå att de av musikhögskolan utbildade musikdirektörerna blev administratörerna och före detta regements- eller restaurangmusiker utan pedagogisk utbildning blev lärarna.

Någon enhetlig pedagogisk modell för hur verksamheten skulle

bedrivas fanns inte. Musikskolornas verksamhet kom istället att byggas runt hantverket och det egna musicerandet. Varje pedagog byggde sin egen modell för undervisning. Man kan säga att praktiken snarare skapade modellen än tvärtom. En viktig faktor i detta sammanhang är att de flesta lärare hade timanställning. Så sent som i början av 1970-talet var fortfarande 75 procent av lärarna timanställda! Musikskolorna skilde sig inte bara stort från varandra – de skilde sig också i metodval från lärare till lärare.

Trots de skilda lokala förutsättningar fick de också – vilket är

ANNONSERA I KULTUR **smockan**

ANNONSPRISLISTA 2014 kontakta

Monica Berglund

Tidningen SMOCKAN, Flygelvägen 3, 893 80 Bjästa

Tel 0660-29 99 60

monica.berglund@agrenshuset.se

UTGIVNINGSPLAN 2014

NR	SISTA MTRL	UTG
1	21 februari	17 mars
2	4 april	28 april
3	2 maj	27 maj
4	2 september	22 september
5	10 oktober	30 oktober
6	14 november	5 december

VI HJÄLPER DIG GÄRNA MED UTFORMNINGEN AV DIN ANNONS!

Utbildningen av militärmusiker är en del av kulturskolans rötter. Här Kungliga Södermanlands Regementes utbildning under musikdirektören A.W Johansson i Södertälje 1899-1906. Foto från Torekällbergets museum.

motsägelsefullt – nästan samma grundstruktur. Dåvarande Kommunförbundet spelade en viktig roll på 1970-talet med sin skrift Den kommunala musikskolan (1976). I skriften finns detaljerade förslag på hur undervisningen praktiskt kan organiseras. Kommunerna hade fortfarande full frihet att organisera verksamheten efter eget huvud, men väldigt få gjorde det.

Musikskolorna under 1960-1980-talet

Musikskolorna började i liten skala. Snart växte de sig allt större. Verksamheten blev mycket framgångs-

rik, många ville delta och detta sammanföll med att kommunerna ansåg sig ha råd att låta verksamheten expandera.

Musiker, snarare än pedagoger, präglade som sagt inledningsvis musikskolorna. Den musikaliska inriktningen bestämdes av vilka musiker som det fanns flest av – därför blev blåsorkestrarna i förhållande till stråkorkestrarna betydligt fler. Det vanligaste instrumentet var annars piano och inom den undervisningen fanns nästan inget samspel. Lite förenklat kan man säga att det var ensamma pianoelever och stora blåsorkestrar som präglade musikskolorna.

Samverkan med grundskolan var vanlig från det att musikskolorna skapades. Dels hade de flesta sina lokaler inom grundskolorna, dels fanns organiserad samverkan kring så kallade grundkurser, förberedande undervisning, som ofta skedde inom timplanen i årskurs 2. Samverkan kring så kallad kompanjonlärarskap – där en musiklärare arbetade tillsammans med en klasslärare i de tidiga årskurserna – var också en vanlig modell för samverkan.

Musikskolans expansiva utveckling fortsatte i stort sett fram till mitten 1980-talet. 1984 gav Kommunförbundet ut en ny skrift;

Den kommunala musikskolan – en resurs i kulturlivet. De kunde då konstatera att den första skriften fått ett stort genomslag, inte bara som riktningsgivare utan att förslagen i skriften ofta tockats som ett regelverk för verksamheten. De tecknade också en bild där kommunerna inte längre kunde räkna med utökningar av anslagen till musikskolan. Flera andra förändringar som att 1974 års kulturpolitik börjar få genomslag, att en ny lärarutbildning genom SÄMUS gav lärare med kunskap i mer modern musik, införande av ny läroplan för skolan mm nämns. Samhällsklimatet hade förändrats.

röster om KULTURSKOLAN

OLA KARLSSON ERIKASSON deltagare i kulturskolan

– Jag är aktivt deltagare i Kulturskolan för jag har ett stort intresse för musik, jag spelar trumpet och sjunger. Dessutom tycker jag att det är viktigt att få komma bort från skolan och göra något jag tycker om!

Foto: Kent Norberg

Populärmusiken trängde sig på allt starkare.

1987 slutade Kommunförbundet att ta in nationell statistik över musikskolan. När denna återupptogs av SMoK tio år senare kunde man se att under dessa år hade musik- och kulturskolorna, volymmässigt, minskat med cirka 25 procent. Början av 1990-talet var en period av åtstramningar inom alla kommunala verksamheter och även musikskolorna hade fått sin beskärda del av kakan. I stora drag har musik- och kulturskolorna idag ungefär samma volym som musikskolorna hade i början av 1970-talet, det vill säga stor, men något mindre än under 1980-talet.

Kulturskolornas uppkomst

Inte heller kulturskolorna – som en utveckling av musikskolan – kom fram ur ingenting. Inte heller kulturskolornas uppkomst kan knytas till en specifik händelse.

Redan 1976 skrev Kommunförbundet i Den kommunala musikskolan att

”Också på andra estetiska områden än musik kan finnas behov av en förstärkning artskild eller gradskild till den allmänna skolans undervisning, under eller efter skoltiden[...] De områden som främst kan komma ifråga är dans, drama och bild.”

I enskilda kommuner startade utvecklingen ännu tidigare. 1970 bildades Solna musik- och balettskola genom att en privat dansstudio inkorporerades i den kommunala musikskolan. Liknande upplägg fanns i ett fåtal andra kommuner. Jönköping hade exempelvis en bild- och musikskola. Dessa skolor blev dock undantag.

De första kulturskolorna med det namnet, och frivillig undervisning i fler än två konstarter, blev Södertälje och Filipstad 1989.

Förebilderna då var flera. Bland annat de finländska bildkonst-, dans- och teaterskolorna, Reggio Emilia- verksamheten inom några italienska förskolor och de barnkulturcentra som bildats i exempelvis Eskilstuna. Redan maj 1994 fanns det 20 skolor som kunde kalla sig kulturskolor.

De tillkommande konstarterna skulle inte bara finnas var för sig. Ambitionen var ofta att de skulle samverka med musiken och med varandra. Kulturverksamhet med barn och ungdom skulle ofta samverka med kulturverksamhet för barn och ungdom.

Kulturskolornas utveckling 1989 - 2014

Idag har runt 60 procent skolor utvecklats till kulturskolor som omfattar minst 3 konstformer (2012). Fler kallar sig kulturskolor utan att ha samma bredd. Antalet kulturskolor antyder att kulturskolotanken fått ett stort genomslag. Ser vi istället till de olika konstformernas ställning så utgör musiken

fortfarande runt 80 procent av elevantalet. Uppskattningsvis läggs runt 90 procent av resurserna på musiken. Satsningar på bildkonst, dans, teater och film, med likvärdig kraft som för musiken, har uteblivit. Musikskolorna var av tradition organisatoriskt starkt kopplade till grundskolan. Numera är denna koppling svagare på vissa håll. Det är lika vanligt att en kulturnämnd har ansvar för verksamheten som en skolstyrelse. Samverkan mellan kulturskolorna och främst grund- och gymnasieskolan verkar dock inte ha minskat trots någras byte av nämnd.

Kunskap om kulturskolan och dess utveckling

Kulturskolan är framgångsrik, men den kanske viktigaste slutsatsen när det gäller framförallt utvecklingen sedan 1989 är att den är väldigt dåligt dokumenterad och knappast alls beforskad. Därför väntar de flesta frågorna kring kulturskolans historia fortfarande på att besvaras. ■

Källor

Gustavsson Jonas. Så ska det låta – studier av det musikpedagogiska fältets framväxt i Sverige 1900- 1965. 2000 Kommunförbundet. Den kommunala musikskolan. 1976

Kommunförbundet. Den kommunala musikskolan – en resurs i kulturlivet. 1984

Persson, Torgil Den kommunala musikskolans framväxt och turbulenta 90-tal: en studie av musikskolorna i

Mörbylånga, Tranås, Kiruna och Borås. 2001

Sandh, Håkan Rapport till kulturutredningen om kulturskolornas utveckling. 1994

SMoK Nulägesrapport 2013

Gör som många andra och sök våra populära:

MUSIK I KLASS ÅRSKURS 1-6 (30 hp)

MUSIK I KLASS ÅRSKURS 7-9 (30 hp)

Kurserna är på 30hp, som vi ger på Musikhögskolan Ingesund. Kurserna ges på distans och riktar sig till instrumental/klass/ musiklärare, som antingen vill ha inspiration i sitt arbete med musik i klass eller som behöver 30 hp i Musik, som komplement till sin lärarutbildning.

Upplägg:

Kurserna går på halvfart, 30 högskolepoäng, över läsåret 2014/15. Man har tre närträffar per termin å två dagar vid Musikhögskolan Ingesund i Arvika.

Kontaktperson:

Gunnel Holmgren gunnel.holmgren@mhi.kau.se eller mobil 070-218 00 76.

Anmälan

Anmälan sker via antagning.se.
Anmälningkod KAU-24217
Anmälningkod KAU-24218
Öppet för sen anmälan.

Ingesund

TONSPRÅK

Fortbildning och inspiration för alla som jobbar i skolan.

Konferens 27 oktober
i Vänersborg

kulturivast.se/tonsprak

Kultur i Väst

www.noter.eu

Hyr ditt blås hos oss!

Sveriges bästa hyresvillkor! Vi har blåsinstrument från 110:- i månaden. Vid köp dras upp till 12 månaders inbetald hyra av från priset. Läs mer på WWW.MUSICA-BLASEXPERTEN.SE

MUSICA
blåsexperten

Telefon: 0491 120 40
musica.blasexperten@swipnet.se

YAMAHA
The best you can get

[DIRI♀GENT]

Kurs för tjejer mellan 15 och 25

Mer information hittar du på
kulturivast.se/dirigent

Kultur i Väst

■ Landets kulturskolor erbjuder inte enbart möjligheter för kulturutövande. Kulturskolan är också en plats för humanitärt arbete. På flera håll engagerar sig nu personal, barn och föräldrar i aktiviteter för att göra världen bättre.

KULTURSKOLAN BRYR SIG OM VÄRLDENS BARN

TEXT TORGNÝ SANDGREN

Kulturskolan och Världens barn

Ett exempel på det humanitära arbete som sker i Kulturskolan är samarbetet med Världens Barn. Världens Barn har samarbetat med Sveriges Musik och Kulturskoleråd (SMoK) under sex år. På många håll runt om i landet finns det nu ett framgångsrikt arbete med de lokala musik- och kulturskolorna.

Genom galor och andra verksamheter samlas pengar in till humanitära insatser. Människor från hela landet är med och gör en verklig skillnad för barns möjlighet till hälsa och utbildning. Över hundra projekt får varje år del av de pengar som samlas in. Landets kulturskolor har genom åren bidragit med miljontals kronor. Dessa pengar kanaliseras sedan genom etablerade organisationer – alltid med stark lokal förankring.

Världens barn

Insamlingen Världens Barn är ett unikt samarbete med lokala initiativ där kulturskolorna är betydelsefulla men det finns också ett nationellt evenemang där Radiohjälpen, humanitära organisationer och programföretagen SVT och Sveriges Radio finns med.

– Samarbetet mellan Världens barn och kulturskolan är viktigt. På så sätt får vi ett ökat engagemang för utsatta barn men också en fantastisk fin verksamhet ute på landets kulturskolor, menar Göran Klingensjö på Världens Barn.

I satsningen deltar förutom kulturskolorna Afrikagrupperna, Clownner utan Gränser, Diakonia, Erikshjälpen, Föräldralösa Barn, Hoppets Stjärna, IM Individuell Människohjälp, IOGT-NTO-rörelsen, KFUM, Lions, Läkarmissionen, Plan Sverige, PMU, Rädda Barnen, SOS-Barnbyar, Svenska Afghaistankommitten, Svenska Kyrkan, Svenska Röda Korset, Unicef Sverige, Vi skogen och We Effect. ■

För mer information om världens barn

GÖRAN KLINGENSJÖ, VÄRLDENS BARN, tel 070-191 57 29
goran.klingensjo@varldensbarn.se • www.varldensbarn.se

En gala för världens barn i Eskilstuna.
Foto: Sebastian Skog

röster om **KULTURSKOLAN**

JULIA OLSSON ORELL
deltagare i kulturskolan

– Kulturskolan är till för alla åldrar, och man får hela tiden chans att visa upp vad man lärt sig. Det kostar inte särskilt mycket för allt man får ut av kulturskolan.

IAN PLAUDE
rektor på Stockholms Musik-
pedagogiska Institut, SMI

– Barnens aktiva deltagande och eget frivilligt skapande inom konst och kultur aktiverar och kopplar ihop flera delar av hjärna än nästan någon annan mänsklig aktivitet visar forskning. Kulturskolan kan utveckla barnens självförtroende, samarbetsförmåga och självkänsla som individer. Kulturutövande stärker även den kognitiva utvecklingen och förmågan att föra resonemang, hantera logistiska processer och gör tolkning/interpretation. Kulturskolans verksamhet, med dess tillgänglighet för alla, är fundament till Sveriges - och alla barns - framtid.

Bild: Ulf Hellerstedt

Gala för VÄRLDENS BARN TEXT TORGNY SANDGREN I ESKILSTUNA

■ Eskilstuna är en av de kommuner som samarbetar med Världens barn.
Biträdande rektor, Åsa Andersson, svarar på frågor om engagemanget.

Varför har ni valt att samarbeta med Världens Barn?

Vi har valt att samarbeta med Världens Barn för att genom konserter glädja Eskilstunas invånare med sång och musik samtidigt som vi tillsammans kan göra livet bättre för barn och unga som behöver hjälp ute i världen.

Beskriv ert samarbete kort?

Tillsammans med Världens Barn anordnar vi 2 konserter under oktober månad. En "Gala för Världens Barn" med gästartister och äldre elever från musikskolan samt en "Musikskolans Gala för Världens Barn" där yngre förmågor

uppträder. Allt från körer, orkestrar till enskilda nummer.

Hur delar ni upp samarbetet mellan Musikskolan och Världens Barn?

Världens Barn har hand om biljettförsäljningen på den stora galan. På det sättet hanterar vi aldrig pengarna - de blir insamling direkt. Båda galorna har en paus och där säljer Världens Barn fika, pins och andra insamlingsprodukter. Vi på Musikskolan står för scenjobbet, artister, program, ljud och ljus. Samarbetet funkade bra, vi träffas 2-3 gånger under våren, planerar och det ger samarbetet stabilitet.

Hur kan era konserter vara så framgångsrika?

Vi har ett bra stöd från lokalpress och kommun. Det är ett bra samarbete mellan alla delaktiga kring galorna, allt från musiklärare till de som fixar sponsorer och artisterna som ställer upp gratis!

Några tips till andra kommuner?

Med eldsjälar och musicerande elever som samarbetar kommer man långt! Viktigt är även att det finns en bra arbetsgrupp som planerar och en överenskommen tids- och arbetsplan för galorna. ■

Samarbetet med Världens barn betyder mycket för vår verksamhet, menar Åsa Andersson, biträdande rektor vid musikskolan i Eskilstuna. Foto: Göran Klingensjö

röster om **KULTURSKOLAN**

PEDER HOFFMANN
chef för Utbildnings- och
forskningsavdelningen på
Kungliga Musikhögskolan

Kungliga Musikhögskolan har en lång tradition av att utbilda för Sveriges musik- och kulturskolor. Kulturskolan är en hörnspelar i svenskt musikliv rent allmänt men också viktig för nästa generations musikhögskolestudenter. Vi har i alla våra remissvar som rört musikutbildningen i Sverige varit noga med att uttrycka vårt stöd till alla barns rätt att uttrycka sig konstnärligt i form av bilder, rörelse, teater eller musik som fundamentalt viktig för att utvecklas som människa. Där spelar Kulturskolan en mycket viktig och central roll.

Foto: Christina Hedlund

ELISABETH ANDERBERG
deltagare i kulturskolan

– Det som är viktigt för mig är att musik- och kulturskolan ger en chans att ta del av kulturen på ett enkelt sätt. Den ger mig gemenskap och man får chans att utvecklas i det man gillar att göra.

Got Motion vann i år Europamästerskapen för Indoorpercussion grupper i konkurrens med 8 andra nationer när tävlingen gick av stapeln i Wevelgem i Belgien den 6:e april.

TEXT OCH FOTO DAG KRAFFT

GÖRAN LAGERVALLS PEDAGOGSTIPENDIER

■ Stipendierna utdelas årligen vid Akademiens högtidssammankomst "för betydelsefulla insatser inom det musikpedagogiska området och med särskild hänsyn tagen till utveckling och förnyelse av såväl den obligatoriska som den frivilliga musikundervisningen bland barn och ungdom". 2013 års stipendier om 25 000 kr vardera tilldelades Per Björkqvist och Helena Björzén.

Per Björkqvist tilldelas Göran Lagervalls pedagogstipendium för sin exceptionella förmåga att inspirera och motivera sina elever, och för sin lyhördhet för elevernas eget skapande och delaktighet i undervisningen. Med en bred åldersintegrering skapar han en god gemenskap som bygger på disciplin, frihet och ansvar, alltid med den enskilde individen i fokus.

Kultursmockan kontaktar Per och ställer några frågor.

Hej Per. Berätta lite om dig själv.

Jag är 52 år, började frilansa som slagverkare på institutionerna i Göteborg innan intresset för under-

visning tog över mer och mer. Har idag arbetat som slagverkslärare i 25 år. Undervisar just nu på slagverksprogrammet på Hulebäcksgymnasiet samt kulturskolan i Göteborg där jag driver Göteborg Drum corps samt Got Motion. Har i år också varit med och

startat Slagverkscentrum Väst som arbetar med att utveckla olika pedagogiska idéer inom slagverk. Slagverkscentrum Väst är ett samarbete mellan bland annat Hulebäcksgymnasiet, Musikhögskolan, kultur i väst och kulturskolorna i regionen.

”...det är en stor lycka att få bekräftelse och uppskattning för det arbete jag gjort under åren...

Du är en av två som fick Göran Lagervalls Pedagogstipendium av Kungl. Musikaliska Akademien. Hur reagerade du när du fick beskedet?

Jag blev riktigt glad och tacksam för att vara utvald. Det är en stor lycka att få bekräftelse och uppskattning för det arbete jag gjort under åren. Pengarna är slut, men minnet av priset lever kvar hela livet.

Du insåg tidigt vikten av att utforma ensemblespel för eleverna inom slagverksämnet. Berätta lite om det.

För att jag som pedagog skall känna det meningsfullt att undervisa måste jag ha ett mål för mina elever. Har jag en ensemble som eleverna deltar i, vet jag att eleven har något relevant att arbeta med. Vi får då hela tiden mål och mening med arbetet vilket gör att eleverna övar, förhoppningsvis för att dom är inspirerade, men också för att dom känner ett lagansvar inför övriga kompisar i ensemblen. Som gammal fotbollsspelare vet jag vikten av att bygga ett lag. Lagkänslan och det sociala är grunden för att du skall lyckas behålla eleverna och utveckla dom på bästa sätt.

Att bedriva ensemblespel inom slagverksämnet låter både dyrt och utrymmeskrävande. Kanske en av anledningarna till att denna form av ensemblespel inte förekommer i alla musik/kulturskolor. Hur har det varit för dig, har du fått stöttning i att utrusta slagverket efter dina önskemål?

Jag har alltid haft ett stort stöd av mina chefer. På Hulebäcksgymnasiet är slagverksprogrammet ett av

röster om **KULTURSKOLAN**

PIA KRONQVIST **vd Folkoperan**

– Kulturskolan betyder oerhört mycket för vårt område. Konst har en förmåga att öppna människors inre dörrar och skapa världar där vi kan mötas. Om man inte har en bredd får man inte en spets. Kulturlivet ser ju ut som idrotten; du behöver ha en bred rekryteringsbas, många som spelar och sjunger eller spelar fotboll, för att få en Nina Stemme eller en Zlatan. En önskan vore att ni breddar rekryteringen till kulturskolan så att de som går hos er representerar människan i samhället i stort.

Foto: Mats Backer

MÅRTEN CASTENFORS **chef för Liljevalchs**

– I kulturskolan finns framtidens konstnärer, så för en institution som sysslar med utställningar, likt Liljevalchs, behövs kulturskolan som en plantskola för framtiden. Än viktigare är att kulturskolan kan fungera som ett alternativ för de kids som önskar prova på något annat än att blott spela något mystiskt spel på datorn.

Foto: Mats Liliequist

röster om KULTURSKOLAN

OLA KARLSSON ERIKASSON deltagare i kulturskolan

– Jag är aktivt deltagare i Kulturskolan för jag har ett stort intresse för musik, jag spelar trumpet och sjunger. Dessutom tycker jag att det är viktigt att få komma bort från skolan och göra något jag tycker om!

Foto: Kent Norberg

de estetiska programmen, därför är det självklart att vi skall ligga i framkant både vad gäller lokaler, instrument och pedagogiska idéer. På kulturskolan är det inte lika självklart med ett rikt instrumentarium. Jag har där haft tur att ha rätt chef som varit strategisk och lagt undan

en pott pengar till inköp istället för att lägga varje krona på pedagogisk personal. Detta har lagt grunden till att kulturskolan har kunnat bygga upp en fantastisk slagverkspark som vi använder till Göteborg Drum Corps samt Got Motion. Detta starka stöd har lett till att orkest-

rarna vuxit sig staka med ett 30 tal medlemmar i varje ensemble.

Got Motion vann i år Europamästerskapen för Indoorpercussion grupper i konkurrens med 8 andra nationer när tävlingen gick av stapeln i Wevelgem i Belgien den 6:e april.

Slagverk är ett ämne inom musik/ kulturskolorna med god tillströmning av elever. Vad är det som gör ämnet så populärt tror du?

Jag tror att en del i det som är härligt med slagverk är att det omgående låter "riktigt". Vi slipper problem med intonation och klang som tar mycket tid ifrån andra instrument. Vi kan direkt börja med "roligheter" vilket gör att utvecklingen går snabbt i förhållande till tidsmässig övning. Andra parametrar är att det låter starkt, samt att det är fysiskt och även visuellt intressant.

I årets nummer 1 av Kultursmockan hade vi ett jämställdhetstema. Hur ser det ut hos dig, har du några flickor i ditt ämne?

Det är betydligt fler killar än tjejer som spelar slagverk. Traditionens betydelse är stark och fler förebilder finns för killarna. Jag försöker på olika sätt öka jämställdheten i ensembleerna, dock är det svårt att få balans könsmässigt.

Ditt stipendium på 25 000 kr, har det använts till något speciellt?

Stipendiet har gått till roligheter för familjen. Ibland lägger jag alltför mycket tid på mitt arbete, det har därför varit skönt att få möjlighet att ge livet en bättre balans i både tid och ekonomi.

Tack Per, Kultursmockan gratulerar till ditt välförtjänta pedagogstipendium. ■

ANNONSERA I KULTUR **smockan**

ANNONSPRISLISTA 2014 kontakta

Monica Berglund

Tidningen SMOCKAN,

Flygelvägen 3, 893 80 Bjästa

Tel 0660-29 99 60

monica.berglund@agrenshuset.se

www.noter.eu

AMATÖR, MUSIKSTUDENT ELLER YRKESMUSIKER?

Hos oss hittar du ett brett sortiment av stråkinstrumentet för just dig. Vi har instrument i alla prisklasser. Även tillbehör så som stråkar, strängar, stöd, hartsch, etuier etc.

Vi skickar över hela landet med buss eller post för snabb och säker leverans.

Ta en titt på hemsidan och hör av dig så ska vi hjälpa dig med det du behöver. Vi finns inte längre bort än ett telefonsamtal eller mail.

Välkommen!
Mattias Sandlund

GERINGSGATAN 2 • NORREJÄRDEN • TEL: 0911-20 94 71 • MOBIL: 070-300 00 10
INFO@DINFIOL.SE • WWW.DINFIOL.SE

Svenska UngdomsSymfonikerna

27 juli-3 aug 2014

Foto: Thomas Olsson

- Nationell symfoniorkesterutbildning för unga musiker 15-22 år på Katrinebergs folkhögskola, Falkenberg
- Instruktorer från Sveriges Radios Symfoniorkester, Kungliga Filharmonikerna, Göteborg Wind Orchestra, Helsingborgs Symfoniorkester, Malmö Operaorkester & Malmö Symfoniorkester
- Dirigent: Per-Otto Johansson
- Anmälan och mer info finns på vår hemsida, www.regionhalland.se/ungdomssymfonikerna

MUSIKFÖRLÄGGARNA PRESENTERAR

LÄNSSTUDIEDAGAR FÖR MUSIKLÄRARE

Tillsammans med arrangerande musik- och kulturskolor har vi under 2012 och 2013 erbjudit fortbildning för musikleärare på sex orter: Borlänge, Jönköping, Karlstad, Katrineholm, Skövde & Uppsala. Sammanlagt har över 600 musikleärare deltagit och arrangemanget har varit mycket uppskattat.

Vi låter dig möta upphovsmännen bakom de senaste och mest använda pedagogiska materialen inom sex olika instrumentgrupper: stråk, blås, gitarr, piano, sång och slagverk. Därtill erbjuder vi pedagogiska workshops som alla musikleärare har glädje och nytta av i sin undervisning.

Länsstudiedagarna är ett heldagsarrangemang för musikleärare. Inkluderat i det mycket förmånliga priset är fyra föreläsningar/workshops, lunch och fika. Vill du att vi ska besöka ditt län?

Hör av dig till oss på info@musikforlaggarna.se för att få mer information eller ring 08-783 88 37.

"Bra variation!"

- Deltagare Jönköping

"Jag bär med mig mycket matnyttigt härifrån. Både från seminarierna, möten med andra lärare och notmaterial." - Deltagare Skövde

"Kul att få ansikten på utgivare av material och det var värdefullt att träffa personerna bakom utgåvorna" - Deltagare Uppsala

Några tidigare medverkande upphovsmän:

Eva Nivbrant Wedin (Stockholm), Jan Utbult (Öckerö), Karl-Bertil Norlén (Hortlax), Johan Bodin Eriksson (Härnösand) Ulrik Lundström (Aneby) Lars Petersson (Viken) Kjell Fagéus (Stjärnhov), Anna Cederberg-Orreteg (Stockholm), Pia Åhlund (Hälsö)

"Toppenföreläsare!"

- Deltagare Borlänge

Vill du ha ett samlat nyhetsbrev från oss två gånger per år - vår och höst - med information om de senaste notutgåvorna, specialerbjudanden, rabatter m.m. från våra notförlag, anmäl dig via ett mail till noter@musikforlaggarna.se

eller scanna in QR-koden och fyll i formuläret:

musikförläggarna

Missa inte en unik chans att få nyheter och erbjudanden från **alla** förlag på en gång!

MUSIKFÖRLÄGGARNA
är musikförlagens branschorganisation och verkar för en ökad kunskap om musikförlag och dess verksamhet. Medlemmarna arbetar för kompositörer både inom pop/rock och konstmusikområdet. Läs mer på vår webb!
www.musikforlaggarna.se